

Medicínska propedeutika

Magisterské štúdium

povinne voliteľný predmet, 2. ročník, LS, 1-0-1, 2 kredity

výučba každý druhý (párny) týždeň v trvaní 2h P + 2h C

Výučba:	14.2.2022 – 13.5.2022
Udeľovanie kreditov:	09.5.2022 – 13.5.2022
Skúškové obdobie:	16.5.2022– 30.6.2022
Hlavné prázdniny:	1.7.2022 – 31.8.2022

Výučba predmetu sa uskutočňuje kombinovanou formou (dištančne a prezenčne) podľa rozvrhu. Podľa Nariadenia dekana z 8.2.2022 o 12,39h „Nariadenie dekana o spôsobe realizácie prezenčnej praktickej výučby na Farmaceutickej fakulte UK v Bratislave v LS 2022“sa **prednášky** uskutočnia dištančnou on-line formou cez **MS Teams**. **Cvičenia** sa uskutočnia **prezenčnou formou do naplnenia 50% kapacity miestnosti v súlade s opatreniami rektora UK**. **Priebeh cvičenia sa uskutoční podľa inštrukcie učiteľa zodpovedného za skupinu.**

Forma výučby sa môže meniť v závislosti od epidemickej situácie, nariadení rektora UK a vládnych nariadení.

Podkladové materiály na výučbu sú dodané v písomnej forme na Moodle (<https://uniba.sk/en/elearning/>). Predtesty a skúškové testy sa budú písať v Moodle. Výsledky predtestov a skúškových testov sa zapisujú do AIS-u.

Technická podpora pre prácu s komunikačnými médiami: PharmDr. T. Rajtík, PhD.

Rozvrh pre tento semester:

Prednášky: streda 14,05 - 16,30h, Odbojárov 10, O 160

Praktické cvičenia: streda 16,04 - 18,20h, Odbojárov 10, O 160

Technický pracovník na cvičeniach – V. Haššová, E. Vilémová, S. Kolembusová

1. PREDNÁŠKA 23.2.2022

Vyšetrenie pacienta

Stankovičová/Rajtík

Anamnéza (terajšie ochorenie, osobná, rodinná, pracovná, lieková, alergická, gynekologická, epidemiologická...).

Základné **fyzikálne vyšetrenie** – súčasný stav celkový (status praesens generalis), súčasný stav lokálny (status praesens localis) – **4P: pohľad (aspexia)**/ inšpekcia (farba kože, výraz tváre, hybnosť, oblečenie postoj, reč, poruchy, jazyk - cudzinec, nepočuje, načúvací prístroj, postava, svalovo-kostné deformity, zrakové problémy, okuliare, očný kontakt, ilustrácia-kreslenie, orientácia, bdelosť, stav výživy, dýchacie ťažkosti, iné), fyzikálne vyšetrenia oblastí tela a orgánov: **pohmat (palpácia)** (vyšetrenie pohmatom - teplota/horúčka, textúra,

opuch, pulzácia), **posluch (auskultácia)** (vyšetrenie sluchom - stetoskop, fonendoskop), **perkusia** (vyšetrenie poklopom). Zhrnutie zistení.

1. CVIČENIE

23.2.2022

Stankovičová/ Rajtík

Vyšetrovacie techniky – antropometrické vyšetrenie (výška, hmotnosť), meranie vitálnych funkcií a hodnotenie pulzu, frekvencie dýchania, krvného tlaku, teploty. Špecifiká detských pacientov a geriatrickej populácie

Dekurz – písomný prehľad o zbere anamnestických údajov, dát fyzikálneho vyšetrenia, o sledovaní zmien zdravotného stavu, o terapii pacienta

Odhad životohrozujúcej situácie: bezvedomie (Glasgow Coma Scale), šok, dýchavica a zlyhanie dýchania, zástava obehu (infarkt, dysrytmie), cukrovka, anafylaxia (status asthmaticus), status epilepticus

2. PREDNÁŠKA

9.3.2022

Rajtík/ Jeník

Laboratórne vyšetrovacie metódy.

Laboratórne vyšetrenie – všeobecné základné biochemické, hematologické, hemokoagulačné, mikrobiologické, imunologické, genetické, mikroskopické, vyšetrenie moču (s uvedením metódy, výsledkov, jednotiek, referenčného rozmedzia), histológia; špecifické vyšetrenia podľa systémov. Virtuálna prechádzka moderným klinickým laboratóriom, automatizácia.

Laboratórna medicína založená na dôkazoch - nové laboratórne testy (Covid-19), laboratórne vyšetrenia na transfuziologickom oddelení a v krvnej banke. Zavádzanie laboratórnej diagnostiky na mieste poskytovania jednotlivých typov primárnej alebo následnej zdravotnej starostlivosti PoCT (Point of Care Testing).

Prehľad prístrojových vyšetrovacích metód – EKG, EMG, EEG, rtg, sonografia (ultrazvuk), CT, MRI, kontrastné látky, rádioaktívne izotopy. Vyšetrenie **tkanivových** vzoriek: histologické, elektrónmikroskopické

2. CVIČENIE

9.3.2022

Jeník/ Rajtík

Komplexná analýza krvných a biochemických vyšetrení (napr. KO, elektrolyty, hladiny glukózy, lipidov atď).

Darcovstvo orgánov, darovanie krvi, transplantácia – podmienky

3. PREDNÁŠKA

23.3.2022

Rajtík/ Matejka

Poskytovanie fyzikálnych a biochemických vyšetrení v lekárni. Prečo uskutočňovať vyšetrenia v lekárni, legislatívny rámec poskytovania vyšetrení v lekárni, poradenstvo

lekárniku spojené s vyšetrením. Možnosti účtovania ceny za vyšetrenie, narábanie s nebezpečným odpadom.

Správny postup pri poskytovaní biochemických vyšetrení v lekárni, najčastejšie chyby pri vyšetrení biochemických parametrov, vyhodnotenie a interpretácia výsledkov

3. CVIČENIE **23.3.2022** **Matejka/ Rajtík**

Screeningové testy – preventívne – zníženie rizika pravdepodobnosti ochorenia alebo odhalenie včasných štádií. Vyšetrenie vybraných základných parametrov v lekárni: meranie krvného tlaku, detekcia atriálnej fibrilácie. Materiál pre vyšetrenia: odber kapilárnej krvi. screening rizika vzniku KVS chorôb.

Vyšetrenie na mieste (PoCT) „point of care-testing“, nemusí vykonať odborník - testy dostupné v lekárňach – vyšetrenie látok v moči, tehotenský test, v krvi INR, CRP (C reaktívny proteín), HbA1c, vitamín D, antigénové testy na Covid 19 a vyšetrenie ďalších parametrov.

4. PREDNÁŠKA **6.4.2022** **Rajtík / Jeník**

Molekulárne markery vybraných ochorení – *genetické* testy, prenatálne testy (trizómia 13, 18, 21, srdcové chyby), *diagnostické* – srdcové zlyhávanie (NT-proBNP, ANP), infarkt myokardu (TnT, Tnl), Alzheimerova ch. (tau proteín), Parkinsonova ch. (z CSF), cystická fibróza (absencia/ mutácia CTFR génu, a pokles množstva chloridov v pote)

4. CVIČENIE **6.4.2022** **Karim Aziz/ Stankovičová**

Základy lekárskej/ lekárnickej psychológie - vnímanie pacienta, jeho ťažkostí, postoja k ochoreniu, úcta a vedenie rozhovoru s pacientom, identifikácia komunikačnej bariéry pacient-lekárnik, špeciálne situácie (napr. antagonistický pacient, chronicky chorý, inej kultúry, starší, trápna situácia (nepočuje, hovorí o sexuálnych problémoch, negramotný) a zásady vhodnej komunikácie

5. PREDNÁŠKA **20.4.2022** **Stankovičová/ Rajtík**

Cesty podania liečiv (lokálne, celkovo); **enterálne** podávanie - ústna dutina, žalúdok, črevá a konečník; **parenterálne** - mimo oblasti tráviacej sústavy, napr. do kože, pod kožu, na sliznicu, do svalu, do žily, do tepny, do srdca, do kostnej drene, do kĺbu, epidurálne, subdurálne, do blízkosti periférnych nervov, inhalačne dýchacími cestami, urogenitálne aplikácie, atď.

Očkovanie – očkovací kalendár, povinné očkovanie, očkovanie detí, starších pacientov, doporučené očkovanie spojené s cestovaním do zahraničia a pod.

5. CVIČENIE **20.4.2022** **Stankovičová/ Rajtík**

Základné výkony – dezinfekcia, aplikačné techniky - injekčná technika (podkožné, intradermálne podanie). *Nácvik injekčnej aplikácie pomocou modelov*

Predtest

Epidemiológia - definícia, sa zaoberá teoretickými a praktickými otázkami ochrany populácie pred prenosnými ochoreniami, základy intervenčnej epidemiológie, epidemiologické metódy, vyšetovanie epidémie, epidemiologická surveillance infekčných ochorení v SR. Pandémia.

Epidemiologické metódy v praxi, ukazovatele výskytu, výsledku choroby a zdravotného stavu populácie - zdravotnícka štatistika, výpočet incidencie, výpočet prevalencie, zistenie variability a validity, chorobnosť (morbidity), úmrtnosť (mortality), smrtnosť letality, sezonalita, hlásenie prenosných chorôb.

Zdravotnícka osвета a kampane. Osvetové kampane farmaceutov: chronické ochorenia SM, onkologické - rakovina prsníka, psychiatrické – depresia, autizmus, zdravá výživa - metabolické poruchy, darcovstvo. Význam a úloha prevencie ochorení v spoločnosti.

Ako sa pripravuje návrh kampane

Literatúra:

Prezentácie z prednášok a seminárov (v Moodli 2021 a 2022)

Dobiáš, V.: Klinická propedeutika v urgentnej medicíne. Praha: Grada, 2013.

(https://www.grada.sk/klinicka-propedeutika-7357/?gclid=CjwKCAiAgc-ABhA7EiwAjev-jyZKxfewwMixWoqdsXNfHgocgqxrSHDEJiKvleaJilaob6n6TTy4SxoCXXQQAvD_BwEhttp://new.propedeutika.cz/) - online

Burkhardtová D. Laboratórne hodnoty ako pochopiť výsledky vyšetrení a zlepšovať ich hodnoty. Bratislava: Noxi, 2007.

Kovács, L. Očkovanie. Bratislava: Solen, 2012

Rusnák M. a kol. Propedeutika epidemiológie Trnava: Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2018.

Snopková M. Lekárska prax. Bratislava: FaF UK, 2017.

Kopecká, K., Korcová, M. a kol. Zdravotnícka etika. Martin: Osveta, 2008.

Morovicsová E. Komunikácia v medicíne. UK v Bratislave. 2014 ISBN 978-80-223-3620-8

Matejka P., Švec P. Metodická príručka pre poskytovanie biochemických vyšetrení v lekárni Bratislava: FaF UK 2014

Balla J. Čomu je potrebné venovať pozornosť pri zavádzaní laboratórnej diagnostiky na mieste poskytovania zdravotnej starostlivosti. Preklad IFCC: December 2014, Slovenská spoločnosť klinickej biochémie

Titze KJ. Clinical skills for Pharmacist. Elsevier. 2020 ISBN 9780323077385

doc. MUDr.T. Stankovičová, CSc.
garant predmetu

doc. PharmDr. P. Křenek, PhD.
vedúci katedry